

Rast cena mineralnih đubriva i kod nas i na svetskom tržištu

Paori zabrinuti za setvu zbog visokih cena đubriva

ISSN 2466-281X

Barcode

5000103535992

• • strana 5

REGIONALNI LIST

www.okonas.info

CENA 50 DINARA

BAČKA PRESS

• • Četvrtak 10. februar 2022. Broj: 0130

Medicinska laboratorija

MEDLAB

21460 Vrbas, Save Kovačevića 81,
tel: 021/701-702, www.medlab.rs

Intervju: Prof. dr Ilija Srđanović,
kardiolog Instituta
za kardiovaskularne
bolesti Vojvodine

Lider najvećeg projekta u istoriji Instituta

• • strane 6 i 7

Zmajeva nagrada pesniku
Miroslavu Aleksiću

• • strana 10

Cena benzina stalno raste

Malí Idoš dobio novo
vozilo za odnošenje otpada

Turići promovisali 38. Kobasicijadu u Somboru
Kobasicijada u Turići će biti
održana od 25. do 27. februara

"Jevreji u Vrbasu"- osma knjiga
Vladimira Uvalina

Kratka istorija
i podaci
o Jevrejima

Nagradjena
ss "4. juli" iz
Vrbasa

• • strana 9

■ Projekat "Folder mojih emocija"
jedan od nagrađenih.

Porodica Necić, čija je kuća izgorela u Vrbasu
Dobili kuću na korišćenje

• • strana 8

„Jevreji u Vrbasu“ - knjiga koju je prošle godine objavio Vladimir Uvalin

Redakcijski komentar

Sloboda čutanja

U svakodnevnim razgovorima u javnom diskursu stalno se govori o slobodi govora, o borbi neprestanoj za slobodnu javnu reč. Decenijama se i vekovima priča o slobodi govora, ta borba postaje sve aktuelnija od kako postaje društvo savremenije i modernije, što je paradoks, ali tako je.

U svemu tome нико не примећује, јер нико и не говори о сlobodi чутања. Ако се више размисли биće да је веома важна сloboda чутања, која нам је такође ускраћена.

Нема слободе чутања. Можда је чудно, али nije. Ево према, сlobodно не можемо да чујимо о томе да ли smo vakcinisani ili nismo, sa којом vakcinom, то је што се тиче неслободе чутања, само када је у пitanju zdravje.

Други пример, када је у пitanju наш privatni живот, znate da vas non stop узнемирају telefonski pozivi preko којих вам nude prodaju raznih proizvoda, који вам nude razna osiguranja преко телефона, besplatne banje i preglede. Где је ту наша сloboda чутања? Мада је ове године и уведен нови закон где „mar-

keting telefoni“ не би смeli da remete našu privatnost i naše kućno čutanje, али за то je potrebno uraditi neke goleme procedure, за koje mi baš nismo vični. Kod nas je sve tako, зашто неšto da буде присто, kada može komplikovano?

Treći primer, kada vas zovu iz raznih izbornih partijskih štabova, da vas pitaju где ste u kojoj stranci, ако niste, idete li u novu, за koga glasate i slično. Где је ту наша сloboda чутања, али и као да je važno где smo, где припадамо, više nigde ne припадамо, ето не дјају нам да припадамо сами себи, jer nemamo slobodu чутања o стварима o којима treba slobodno da чујимо ili ipak slobodno da говоримо?

Четврти пример, то су društvene mreže где smo i sami svoju privatnost izneli na izvolte, па се onda žalimo da nemamo prava ili slobodu govora.

Znači само sloboda govora nije sporna, али остaje otvorena sloboda чутања, или nije, ако znamo da je ovde od pamтивека најbolja životna maksima da je „чутање злато“!

Agencija za izdavanje novina i web portala
BAČKA PRESS - OKONAS.INFO VRBAS,
Maršala Tita 92, (Hotel Bačka), Vrbas

Ljubinka Nedović direktor i gl. i odgovorni urednik;
SZR "Otvarač", Vladimir Nikolić tehnički urednik;

List Bačka Press izlazi dva puta mesečno;
Telefoni: 061/319-33-65, 062/31-74-41; backapress.info@gmail.com,
okonasinfo@gmail.com

Štamparija: "CMYK Printing", Crvenka
Katalogizacija u publikaciji Matice srpske, Novi Sad
Bačka Press ISSN 2466-281X - Cobiss. sr-id 299656455;

Tiraž: 4000 primeraka

Vojvodanska banka / Tekući dinarski račun broj 325950060000204817

Kratka istorija i podaci o Jevrejima iz Vrbasa

■ „Ovom knjigom sam želeo da dam doprinos svojim istraživačkim radom ovoj društvenoj zajednici, koja je živela i stvarala na ovom području“, kaže Uvalin. Knjiga je objavljena u martu prošle godine u izdanju JB „Danilo Kiš“ iz Vrbasa.

Vladimir Uvalin je već poznati hroničar Vrbasa i objavom ove knjige o Jevrejima, Uvalin je napisao osmu knjigu o istoriji grada

ovoj zajednici, nešto je ostalo Ištvan Đenge, tako da sam želeo da krenem sa istraživanjem ove teme, što ni najmanje nije bilo lako“

ВЛАДИМИР УВАЛИН

ЈЕВРЕЈИ У ВРБАСУ
JEWISH PEOPLE FROM VRBAS
היהודים בורבאס

у којем živi. U prethodnim knjigama se bavio istorijom obrazovanja, društva i pokreta, kao i istorijom privrede i industrije grada. Knjiga „Jevreji u Vrbasu“, napisana je na 210 strana, u četiri poglavља, govori o kratkoj istoriji dijaspore jevrejskog naroda. Uvalin je u knjizi obuhvatio period između 1772. i 1952. godine, istražujući građu iz više izvora; Biblioteke Matice srpske u Novom Sadu, Arhiva Vojvodine i Istoriskog arhiva grada Novog Sada, kao i biografske podatke o vrbaškim Jevrejima, sa brojnim fotografijama, faksimilima raznih zvaničnih dokumenata... „Osim osnovne ideje da ostane traga o ovoj društvenoj zajednici, ideja za pisanjem ove knjige bila je veliki izazov jer je malo pisano o

kaže vrbaški hroničar, koji je radio na ovoj knjizi više od dve godine, a čije štampanje je omogućila opština Vrbas. Prvi pisani podaci govore da su se Jevreji naselili u Vrbas 1772. godine, tokom XIX veka, tačnije 1857. godine, njihov broj dostigao je 351, a pred početak Drugog svetskog rata u Kraljevini Jugoslaviji, 1940. godine, u Vrbasu živi 233 Jevreja. Stradanja i Holokaust uništili su ovu zajednicu i u našem gradu, tako da 1946. godine u Vrbasu živi 41, u februaru 1948. godine

Uskoro nova knjiga

„Trenutno radim na sakupljanju podataka za novu knjigu gde će se baviti Vrbasom između dva rata, što je poprično veliki period, ali verujem, period o kojem ima dosta podataka i arhivskog materijala“, kaže Uvalin, kome je objavljen i prilog u Moskvi o „Ruskoj emigraciji u Vrbasu“.

Vrbasa, nije došlo zbog epidemije, ali mnoge informacije nakon godinu dana, potvrđuju, da je knjiga prihvaćena veoma dobro.

Različiti kanali komunikacije U Srbobranu u upotrebi CRM sistem

■ CRM sistem osmišljen je da doneše olakšicu u komunikaciji između građana i institucija.

Opština Srbobran, u saradnji sa Kancelarijom za informacione tehnologije i elektronsku upravu pri Vladi Republike Srbije i Pokrajinskim sekretarijatom za regionalni razvoj, međuregionalnu sa-

meta, kao i mnoge druge opcije koje pojednostavljaju rad sa klijentima kroz kreiranje jasnih procedura za prijavu i rešavanje problema građana. CRM sistem osmišljen je da doneše još jednu olakšicu u

radnju i lokalnu samoupravu, kao i Telekomom Srbije, uvela je u upotrebu CRM sistem za primanje i slanje informacija putem različitih kanala komunikacije, te praćenje poslatih predmeta i upita. Sistem omogućava pregled odgovora svih službi koje se bave rešavanjem predmeta, zatim umrežavanje svih dokumenata jednog klijenta i automatsko kreiranje pred-

Srbobran.danas

Nepotrebne pruge

■ U naredne dve godine biće uklonjeno 435 km starih pruga, mahom u Vojvodini.

Infrastruktura železnice Srbije u naredne dve godine demontaće i ukloniti oko 435 kilometara starih pruga, na kojima se saobraćaj već decenijama ne odvija. Od toga, skoro 400 kilometara starih pruga, koje se odavno više ne koriste, nalazi se u Vojvodini. Na nekim od tih pruga vozovi ne saobraćaju i više od 40 godina, navelo je preduzeće Infrasrtukturna železnica Srbije. Rashodovanjem se praktično ukidaju sledeće deonice: Bećej - Senta, Senta - Kanjiža, Sečanj - Jaša Tomić, Som-

bor - Bački Breg, Sombor - Riđica, Vladimirovci - Ković, Bećej - Vrbas, Zrenjaninska fabrika - Vršac, Horgoš - Kajniža, Karavukovo - Bač, Petrovaradin - Beočin, Žabalj - Bećej, Čurug - Bećej, Kikinda - Banatsko Aranđelovo, Sombor - Apatin fabrika i Sopot Požarevački - Kostolac.

Reč je o prugama čije funkcionisanje i održavanje ni na koji način nije bilo isplativo, a bilo kakve nove investicije i popravke nemaju ni ekonomsko, ni saobraćajno opravdavanje.

Potpredsednica Vlade i ministarka Zorana Mihajlović u Vrbasu i Zmajevu

Važno je da građani prepoznaaju značaj projekta

■ „Cilj je da sva domaćinstva dobiju mogućnost da zamene stolariju. To je nacionalni interes i cilj, da u narednih nekoliko godina smanjimo potrošnju za najmanje 20 do 25%, a računi će biti niži za 30, 40 procenata“, rekla je Mihajlović.

Potpredsednica Vlade i ministarka rudarstva i energetike, prof. dr Zorana Mihajlović, boravila je nedavno u Zmajevu i Vrbasu. Ona je prvo u domaćinstvu Zma-

onišemo i zamenu stolarije, promenu kotlova za grejanje, kao i postavljanje solarnih panela. Jako je važno da građani prepoznaaju značaj projekata i očekujemo da se

jevčanke Anke Petrović prisustvovala zameni stolarije u okviru projekta unapređenja energetske efikasnosti na stambenim objektima, a zatim obišla radove na rekonstrukciji vrtića „Bubica“ u Vrbasu, čiji deo finansira ambasada Švajcarske.

„Pre šest meseci smo ovde potpisali ugovor i verujem da će sve biti gotovo u maju. Kada radovi budu završeni, videće se značaj unapređenja energetske efikasnosti. Umesto 8,6 miliona dinara, računi za topotnu energiju biće 1,6 miliona. Emisija ugljen-dioksida će biti oko 70 procenata niža na godišnjem nivou. Razgovarala sam i sa penzionerkom Ankicom, koja učestvuje u projektu zamene stolarije. Sve ovo radimo zbog građana i nastavićemo da subven-

na sledećem javnom pozivu, koji ka gradovima i opština raspisujemo krajem mjeseca, javi još veći broj građana. Obezbedili smo za ovu godinu više od 200 miliona evra u budžetu, jer je podizanje energetske efikasnosti važno kao da gradimo

Novi poziv za dodelu subvencija

Ministarka Mihajlović najavila je da će sledeći javni poziv za dodelu subvencija za postavljanje solarnih panela biti raspisan tokom februara i pozvala sve lokalne samoprave da se prijave. Posebne olakšice biće obezbeđene za nerazvijene opštine, kao i za socijalno ugrožene građane.

elektranu. Godišnje bacimo kroz prozor proizvodnju jedne elektrane, a unapređenjem energetske efikasnosti obezbeđujemo uštede i za domaćinstva i za državu“, rekla je Mihajlovićeva.

Zajedno sa Zoranom Mihajlović u Vrbasu su posetili Urs

Šmit, ambasador Švajcarske, i Milan Novaković, načelnik Južnobačkog okruga. Dobrodošlicu visokim gostima u Zmajevu i Vrbasu poželeo je Predrag Rojević, predsednik opštine, koji je ovom prilikom istakao da trenutno ulaganje samo u ovom projektu u Vrbasu, u pet obrazovnih objekata, vredi više od 175 miliona dinara.

„Završetkom radova biće obezbeđeni bolji uslovi za rad i boravak za 700 đaka u školi i 1.335 mališana u vrtićima, a lokalnoj samopravi projekat će doneti smanjenje troškova i izdvajanja za zagrevanje objekata. Sve ovo je pokazatelj da se opština pretvara u energetski efikasniji. Takođe, zajedno sa Ministarstvom rudarstva i energetike sprovodimo i projekat unapređenja energetske efikasnosti u domaćinstvima i već smo

potpisali 35 ugovora za zamenu stolarije. Hvala Vladi Srbije, hvala Vladi i ambasadi Švajcarske, na sjajnoj podršci koju nam pružaju i nadam se da ona u budućnosti može biti još snažnija“, rekao je Rojević.

Donacija Nemačke organizacije Domu za stare u Vrbasu

U okviru projekta Nemačko-srpske razvojne saradnje „Usluge socijalne zaštite za osjetljive grupe“ Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ je donirala Gerontološkom centru Vrbas tehničku i zaštitnu opremu u vrednosti od 610.000 RSD na osnovu projekta koji je podnet i odobren u cilju održavanja kontinuiteta pružanja usluga i prevazilaženja posledica pandemije virusa Ko-

vid-19. Radmila Musić direktorka Gerontološkog centra Vrbas navela je da će vredna tehnička donacija, koja podrazumeva upotrebu laptop i tablet računara, profesionalne konferencijske kamere, slušalice i kvalitetnog projekta sa platnom unaprediti svakodnevni rad stručnih radnika sa korisnicima i olakšati proces edukacije zaposlenih, koji se u uslovima pandemije odvija na da-

ljinu. Ovi moderni aparati će se koristiti i za svakodnevno sve veće potrebe komunikacije korisnika sa porodicom i prijateljima tokom trajanja mera izolacije u uslovima epidemije. Donacija obuhvata i postavljanje novog smart televizora u dnevnom boravku ustanove čime će se popraviti kvalitet života korisnika koji u njoj borave.

Vojvodina je danas centar IT industrije

■ Pokrajinski sekretar za privredu i turizam Nenad Ivanišević izjavio je nedavno prilikom posete Poslovnom inkubatoru u Subotici da je Vojvodina danas centar IT industrije i digitalne poljoprivrede u celom regionu, ne samo u Srbiji.

On je rekao da su biznis inkubatori ti čuveni startapovi koje gledamo na televiziji i divimo se nečemu što je u inostranstvu, iako mi to sve imamo i u Srbiji. „Pokrajinska vlada, preko posebnih programa razvoja, pomaže rad poslovnih inkubatora koji su pokrajinske institucije. Ova poseta ima za cilj da

u Subotici napravimo jedno jedinstvo Poslovog inkubatora, Ekonomskog fakulteta u Subotici i Slobodne zone“, naveo je Ivanišević. Dodao je da je ideja da se na Ekonomskom fakultetu razviju posebni programi, kraće i brže obuke u IT sektoru za lica koja su fakultetski obrazovana, prema potre-

bama tržišta rada, koja sva-kako mogu svoja mesta za-poslenja naći i u Poslovnom inkubatoru. „Želimo da što veći iznos novca izdvojimo za osnivanje preduzeća, za samozapošljavanje i razvijanje preduzetničkog duha, jer je samo taj duh ono što nas čini izuzetnim danas na tržištu“, smatra Ivanišević.

Novi minimalac i olakšice za privrednike

■ Pored povećanja minimalne zarade od 1. januara 2022. godine uvedene su i olakšice za privrednike, pa je neoporezivi iznos zarade povećan sa 18.300 na 19.300 dinara, dok je stopa doprinosa za PIO smanjena za 0,5 odsto.

Šta ovo konkretno znači za poslodavce i koliko njih "košta" takozvani minimalac objašnjava poreski konsultant Aleksandar Trifunović.

„Ovim izmenama je pore-sko opterećenje neto zara-de porezima i doprinosima smanjeno u rasponu od 0,9 do 1,11 odsto, ali s obzirom na to da je došlo do povećanja minimalne cene rada

za oko devet odsto, kada se posmatra nominalni iznos poslodavci koji isplaćuju minimalnu zaradu za svoje zaposlene imaju povećanje troškova poreza i doprino-sa za oko 8,8 odsto“, navodi on. Kada je reč o nametima koje poslodavci imaju prili-kom isplate minimalaca, Tri-funović napominje da je op-terećenje minimalnih neto

zarada porezima i doprinosu u rasponu od 55,7 odsto do 57,05 odsto, u zavisnosti od broja radnih sati u mesecu. „Neto zarada kreće se u rasponu od 32.195,20 do 37.024,48 dinara, dok se ukupan trošak ovih zara-dara kreće u rasponu od 50.146,98 do 58.148,70 dinara“, ističe on.

Cena benzina neprestano raste

■ Cene sirove nafte na svetskim berzama rastu, prošle nedelje su oborile višegodišnje rekorde. Procene međunarodnih stručnjaka govore da će se ovaj trend nastaviti, jer su uvereni da će potrošnja i dalje premašivati pro-izvodnju. Domaći naftaši poručuju da svakako naglih i velikih izmena ce-novnika sigurno neće biti.

Iznos po kome se prodaje gorivo već više od deceniju u Srbiji se, kao i u većini zemalja, slobodno formira. I to prema troškovima proizvođača ili distributera deriva-ta nafte. „Već godinu i po je trend rasta cena sirove nafte, pa samim tim i cena goriva“, objašnjava Tomislav Mićović, generalni sekretar Udruženja naftnih kompanija Srbije za novosti. To traje od sredine 2020. godine. Srbija deli sud-binu svih zemalja Evrope, jer su i druge države u manjoj ili većoj meri zavisne od uvoza. Poremećaji na globalnom tržištu se prenose na nacionalno tržište. Brent je poskupeo prošle nedelje, a sad se stabilizovao na 87 do 88 dola-ra po barelu. Vozači su već navikli na takvu situaciju na tržištu. Izvesno je da naglih i većih promena cene neće biti.

To uvek ide postepeno. Srbi-ja, kako objašnjava Mićović, na većinu faktora ne može da utiče i u istoj je situaciji kao i

zemlje okruženja. Od njih se, međutim, razlikuje po visini dažbina na dizel i tečni naftni gas, koje su kod nas veće.

Prosečna cena benzina u Srbiji je sada oko 170 dinara

Podaci pokazuju da je u oktobru bila pet dinara manja. U decembru je skočila na oko 167 dinara, pa je krajem no-vembra opet pala na nešto ispod 165 dinara. Od kraja de-cembra do danas - raste. U Udruženju naftnih kompanija Srbije kažu da je litar goriva tokom 2020. godine pojef-tvio oko 30 dinara, ali je isto toliko poskupeo lane.

Vlada najavila produžetak mera Zamrzavanje cena hrane još tri meseca

Cene hrane na svetskom tržištu porasle su prošle godine za više od 30 odsto i dostigle najviši nivo u poslednjoj deceniji. Na poskupljenja su najviše uticale žitarice čiji je rod podbacio zbog suše. Zbog poskupljenja osnovnih životnih namirnica Vlada Srbije je krajem godine najpre ograničila cenu hleba, a potom i brašna, šećera, ulja, mleka i svinjskog buta. Ta Uredba ističe 10. februara, ali u Vla-di najavljuju da će produžiti ograničenje cena na još tri meseca. Iz meseca u mesec tokom 2021. cene hrane i u svetu i kod nas su rasle, a čini se da su potrošači u Srbiji najosetljiviji bili na prehrambene arteklle poput ulja i mesa.

Restoran Ekonomsko - trgovinske škole u Kuli

Novi izgled nekad čuvenog restorana

S obzirom da je opština po-držala renoviranje, predsednik opštine Kula Damjan Mi-ljanić, naveo je da će rado-vi koji se privode kraju biti od značaja kako korisnicima restorana, tako i učenicima koji pohađaju stručnu praksu. Dodao je da opština kontinu-irano ulaže u školu i završena je i projektna dokumentacija za rekonstrukciju čitave škole, ali i za izgradnju sale za fizič-ko, koja nikada nije postojala i da su sredstva za to obezbeđena. Kako se u narednom periodu očekuje raspisiva-nje javne nabavke, Miljanić je istakao da je ovo od osni-

vanja škole najvažnija i naj-veća investicija. Direktorica Ekonomsko - trgovinske ško-le, Marina Džakula je istakla veliki značaj za školu, zapo-slene, a, pre svega, za učenike, jednu ovaku investiciju i da je ponosna na renoviranje i ulaganja koja su ostvarena u zadnjih par godina. Direkto-rica škole ova ulaganja vidi kao podstrek, kako za na-stavni kadar, tako i za učeni-ke. Ona je dodala da su ove investicije u školu odradene u kratkom vremenskom pe-riodu i da su to prve investi-cije u poslednjih par decenija.

Pokrajinska vlada opredelila Za atarske puteve trista miliona dinara

■ Prema konkursu Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu za sufinansiranje uređenja atarskih puteva i otresišta na koji lokalne samouprave mogu aplicirati do kraja februara obezbeđeno je 300.000.000 dinara.

Ukupan iznos novca koji opštine i gradovi mogu da dobiju po prijavi je do 20.000.000 dinara. Finansira se 70 odsto troškova bez PDV, a preostali deo treba da

snose korisnici novca. Konkursom je predviđeno da polovina od dodeljenog novca jedinice lokalnih samouprave dobiju nakon potpisivanja ugovora u skladu sa prilivom

novca, a ostatak 20 odsto po pravdanju uplaćenog avansa i sopstvenog učešća. Oni koji dobiju novac dužni su da investiciju realizuju do 2. decembra ove godine. Smisao konkursa jeste uređenje atarskih puteva i prilaznih atarskih puteva sa izradom završnog sloja od čvrstih kompaktnih materijala – najmanje do nivoa tucanika ili struganog asfalta i uređenje otresišta. U okviru uređenja atarskih puteva i prilaznih atarskih puteva sufinansiraće se uređenje atarskih puteva tucanikom, struganim asfaltom, asfaltom, betonom i metodom stabilizacije hidrauličnog veziva.

Saveti PSS Vrbas Prihrana pšenice azotnim đubrivima

■ Prihrana je veoma važna mera nege, koja u proleće treba da se odradi na vreme.

Sa prihranom ne treba ni žuriti rano u februaru, jer može doći do spiranja azota u dublje slojeve i to ne samo kada ima kiše ili je zemljište prekriveno snegom, već i procesom difuzije, gde se nitriti spiraju u dublje slojeve, odašte ih biljka ne može iskoristiti. Tako dolazi do zagađenja podzemnih vodotokova što negativno utiče na životnu sredinu. Da bi se dobili maksimalni prinosi uz minimalna ulaganja, prihrani pše-

dinačnih uzoraka, prosečan će bolje predstavljati parcelu. Jedan prosečan uzorak dovoljan je za parcelu veličine 10 ha. Uzorci se uzimaju sondom, prvo se uzima uzorak zemlje na dubini od 0-30cm i stavlja se u kantu. U istu rupu bušimo sondom na dubinu 30-60cm i iz te dubine stavljamo zemlju u posebnu kantu, na isti način uzimamo i uzorak zemlje sa dubine od 60-90cm i stavljamo ga u treću kantu, kako se uzorci ze-

Ministarstvo za brigu o selu najavilo

Kupovinu petsto seoskih kuća

■ Ministar za brigu o selu, Milan Krkobabić, najavio je da će za kupovinu još 500 kuća u selima Srbije biti dodeljeno pola milijarde dinara.

Odluka Vlada Srbije podrazumeva usvajanje nekoliko programa koji će omogućiti upravo da ova sredstva budu namenjena za kupovinu kuće. Krkobabić je istakao da u budućnosti slede i programi vezani za zadružarstvo, multifunkcionalne objekte domove kultura i podršku privrednim aktivnostima. „Ovo je

pravi odgovor na brojne zahteve i ogromno interesovanje ljudi koji svoju budućnost vide u selima Srbije“, naveo je ministar Krkobabić. Vlada je usvojila Program dodelje bespovratnih sredstava za kupovinu seoske kuće sa okućnicom na teritoriji Srbije za 2022. godinu i za njega je izdvojeno 500 miliona di-

nara. Cilj programa je motivisanje seoskog stanovništva da ostane na selu i podsticanje mladih da se vrate na selo, rešavanjem stambenog pitanja. Ministarstvo za brigu o selu će, kako je najavljeno, u narednom periodu raspisati javni konkurs po ovom programu.

Rast cena mineralnih đubriva i na svetskom tržištu

Visoke cene đubriva pritiskaju paore

Povećani troškovi azotnog đubriva će uticati na tržište kukuruza 2022. godine. Kako proizvođačima postaje sve skuplje da uzbajaju kukuruz, poljoprivrednici mogu početi da razmišljaju da li je isplatiće odlučiti se za neku drugu kulturu.

S jedne strane, ako pao i odluče da promene svoju proizvodnju, mogli bi da pređu na usev koji zahteva manje azotnog đubriva, kao što je soja. S druge strane, poljoprivrednici takođe moraju da uzmu u obzir da ako svi proi-

zvođači pređu na soju, tada bi cene kukuruza mogle porasti sa potražnjom, možda dovoljno da nadmaše cenu đubriva. „Od 2000. do 2021. razlike u troškovima đubriva čine 48% razlike u troškovima kukuruza minus soja“, prema „Odluke o sadnji 2022. cene azotnog đubriva i cene kukuruza i soje“, studiji koju su sproveli poljoprivredni ekonomisti na Univerzitetu u Illinoisu. „Procena za 2022. je 49%.

Promene u cenama fosfata i potaše - dva druga glavna hranljiva đubriva - koriste

se proporcionalnije na hektarima kukuruza i soje. Kao rezultat toga, promene cena azotnog đubriva imaju najznačajniji uticaj na relativnu profitabilnost kukuruza i soje.“

Jedno je izvesno, šta god da seju od poljoprivrednih kultura, paori će u ovoj 2022. godini imati skuplju proizvodnju, koliko će to imati efekta na rast otkupnih cena useva, koji bi mogli nadoknaditi skupu setvu paorima, ostaje da se vidi za period žetve i berbe useva.

nice treba da predhodi hemijska analiza zemljišta N- min metodom. Tako se utvrđuje tačna količina azota po slojevima zemljišta za datu parcellu i dobiju se tačne preporuke za količinu i vrstu N-đubriva. Azot je nosilac prinosa i kada ne, pogotovo u fazi bokorenja i intezivnog porasta biljaka kada se i stvara potencijal za prinos, veoma negativno se odražava na dalji rast i razvitak, kao i na prinos. Višak azota se negativno odražava tako što su biljke bujnije, produžavaju vegetaciju, sklone su poleganju i češće obolevanju. Uzorak za analizu zemljišta se uzima desetak dana pre planirane prihrane ozimih useva. Uzorkovanjem proizvodne parcele pravi se prosečan, koji sačinjavaju pojedinačni, koji se mešaju i što je veći broj poje-

savetodavac
Biljana Dobranić

Prof. dr sc. med. Ilija Srđanović kardiolog Instituta za kardiovaskularne bolesti Vojvodine

„Srce povezuje regije“ - najveći

■ „Projekat Heart Net je međudržavni IPA projekat Srbije i Hrvatske i moj rad na njemu kao rukovodioca projekta smatram jednim od najvećih profesionalnih uspeha. Projekat povezivanja prekograničnih glavnih bolnica pruža najbolju moguću medicinsku negu svim potencijalnim pacijentima u prekograničnom području, povezivanjem lokalnih regionalnih bolnica s bolnicama IKB Vojvodine i Nacionalne memorijalne bolnice Vukovar“, kaže dr Srđanović.

Radite kao lekar u Institutu za kardiovaskularne bolesti Vojvodine u Sremskoj Kamenici, koji je uvek imao veliki ugled kod pacijenata, u stručnoj i široj javnosti. Često se dešava da pacijent kada ima kardioloških problema, insistira na odlasku u Institut zaobilažeći lokalne bolnice. Koliko je to opravdano i kako gledate na tu pojavu?

„Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine u Sremskoj Kamenici ima znamenitu prošlost i biti deo ovog cjenjenog kolektiva je velika čast i obaveza. Zaposlen sam na Institutu za KVB Vojvodine, na Klinici za kardiologiju od 1997. godine. Institut, koji se sastoji od dve klinike, Klinike za kardiologiju i Klinike za kardiohirurgiju je zdravstvena ustanova, koja ima nadležnost referentnog - odgovornog centra za čitavu Pokrajinu Vojvodinu. AP Vojvodine je i osnivač ove zdravstvene ustanove. U Institutu se stoga zbrinjavaju svi građani Vojvodine, kojima je specifična pomoć neophodna. Nažlost, zbog nedostatka opšte - sekundarne bolnice u gradu Novom Sadu, praksa je da se Institut za KVB Vojvodine organizaciono pozicionira i kao kardiološko odjeljenje

nepostojće opšte bolnice Novi Sad! Ovo smatram mnogo većim problemom, jer se smeštajni kapaciteti Instituta, kao pokrajinske zdravstvene institucije, pre svega, koristi u velikoj meri za zbrinjavanje bolesnika iz grada Novog Sada,

Bačke Palanke i Bećej! Time se značajno umanjuje kapacitet Instituta za prihvat bolesnika iz ostalih delova Vojvodine za usluge bolesnicima iz ostalih regiona Vojvodine. „Zaobilaženje“ opštih bolnica u Vojvodini je opravданo u specifičnim delatnostima Instituta za KVB, kada je potrebno uraditi medicinsku uslugu specifično vezanu za rad Instituta. To se odnosi za rad Klinike za kardiohirurgiju, a na Klinici za kardiologiju aktivnosti poput kategorizacije srca, koronarografije, implantacije stenta i ekspertiznih radiografskih eho-kardiografskih i ostalih pregleda srca i krvnih sudova, koji nisu dostupni u opštem bolnicama. Osim ovih, druge samoiniciativne želje za pregledima srca i krvnih sudova na Institutu, načelno gledano nisu opravdane. S druge strane svi građani Vojvodine, koji nisu stanovnici grada Novog Sada i navedenih opština, takođe žele da imaju jednaku dostupnost Instituta i zbog njihovog prava na to, ne može im se zameriti.

Građani Sombora, Subotice, Vrbasa, Sente, Kikinde, Zrenjanina itd., imaju „svoje“ tzv. gradske bolnice, dok građani Novog Sada, Bećea i Bačke Palanke zbog nepostojanja gradske bolnice u najgušće

naseljenom regionu Vojvodine istu nemaju! Zbog toga građani regiona Novog Sada i okoline koriste kapacitete Instituta za KVB, ali i Instituta za plućne bolesti i Kliničkog Centra Vojvodine, kao „svetu“ gradsku bolnicu i tu se konstantno generiše problem funkcionisanja zdravstvenog sistema“.

Iako relativno mlađi lekar stručnoj javnosti poznati ste kao lekar, koji koristi i uvodi nove tehnologije u pružanju pomoći kardiološkim pacijentima. O čemu se radi?

„Na Klinici za kardiologiju za 25 godina rada, obavljam različite delatnosti od mlađeg lekara odeljenja na specijalizaciji, preko načelnika odeljenja, do mesta Upravnika - rukovodioca Klinike za kardiologiju.

U imenu Institut za KVB podrazumevaju se tri ključne delatnosti zdravstvene ustanove tog ranga. Prva i najvažnija je edukativna! Na Institutu se vrši edukacija

svih vrsta zdravstvenih kadrova, od srednjeg medicinskog kadra do specijalističkih, subspecijalističkih, master i doktorskih studija. Druga podrazumevana delatnost je vrhunska dijagnostika i terapija koja se pruža bolesnicima. Treća, ali ne najmanje važna je istraživačka delatnost. Na Institutu se, kao nosiocu najviših nosioca medicinskih znanja treba stalno da izvode različiti projekti istraživanja i medicinske studije.

Shodno navedenom i u dosadašnjem svom boravku na IKVB sam uzeo učešće u sve tri aktivnosti Instituta. Radim kao profesor na Medicinskom Fakultetu u Novom Sadu obavljajući edukativnu aktivnost. Radim na Klinici za kardiologiju kao interventni i klinički kardiolog i na kraju obavljam aktivnosti na polju istraživanja u medicinskim naukama“.

Mediji su pisali još 2013. godine kada je urađena „interventna kardiološka minimalno invazivna metoda

zbrinjavanja urođenog defekta međupretkomorne pregrade srca“ izvedena uz tim lekara koji ste činili i uz arbitražu svetskih stručnjaka. Da li to Vaše interesovanje za moderne tehnologije i inovativne metode u kardiologiji datira od tada i da li one zapravo omogućavaju konzulacije u toku operacije i sa svetskim stručnjacima?

„Navedeni medijski natpisi vezani su samo za jedan u nizu inovativnih aktivnosti, koju svaki, pa i naš Institut obavezno treba da ima. Intervencija, koju smo uveli 2013. godine, danas se rutinski izvodi u našoj Ustanovi. U međuvremenu, edukovan je kompletno novi tim za ovu tehniku lečenja bolesnika. Ova tehnika uvedena 2013. godine je ujedno i uvod u mnoge nove, koje su pokrenute naknadno i očekujemo u ovoj godini veliki iskorak sa sličnim naprednim tehnologijama. Sa ponosom mogu da kažem da sam za svojih 25 godina rada na Institutu bio

Naš projekat među 8.064 projekata rangiran na 5. mestu u Evropi

„Projekat Heart Net je na zvaničnom rangiranju svih IPA projekata, finansiran od strane EU u periodu 2014-2020. godine bio na ukupno 5. mestu. Uz činjenicu da je u tom periodu u rangiranje uvršteno 8.064 projekta, malo je rečima opisati, koji je nivo ponosa i zadovoljstva ovakvim priznanjem. Nažlost, činjenica je da se u lokalnim medijima za najveći projekat u istoriji Instituta za kardiovaskularne bolesti Vojvodine veoma malo govorilo, ali to meni lično ne umanjuje značaj ostvarenih rezultata“, ističe dr Srđanović.

Prof. dr sc. med. Ilija Srđanović kardiolog Instituta za kardiovaskularne bolesti Vojvodine

projekat u istoriji Instituta

na čelu ili u grupi lekara, koji su uvodili mnoge nove tehnolo-

gije lečenja. Počeci rada bili su vezani za rad u jedinci intenzivne nege, kao što su lečenje srčane slabosti tzv. ne i invazivnom mehaničkom ventilacijom (upotreba respiratora) 2001-2003, mehaničke potpore u radu srca (tzv. intraaortna balon pumpa) 2007. godine, prva implantacija veštačke srčane i plućne pumpe u jedinci intenzivne kardiološke nege (tzv. ECMO program) 2017. O ovim tehnologijama šira javnost je tek čula u pandemiji Covid 19. Osim u intenzivnoj kardiološkoj nezi srećan sam što sam aktivno učestvovao razvoju prihvatne mreže za lečenje bolesnika sa srčanim udarom u Vojvodini, početkom 2000. godine i sada aktivno učestvujem u njoj kao interventni kardiolog.“

U međuvremenu se dešava projekat na čijem ste čelu „Srce povezuje regije“- „Heart net“, o čemu se zapravo radi i šta podrazumeva i znači ovaj projekat?

„Projekat telemedicinske mreže Heart Net je najveći pojedinačni projekat na Institutu za KVB od njenog osnivanja. Projekat Heart Net je sufinansiran sredstvima ERDF i IPA II fondova Evropske unije u ukupnoj vrednosti od 1.200.000,00 Eur. Projek-

kat Heart Net je međudržavni IPA projekat Srbije i Hrvat-

da se u poslednjih 10-20 godina, broj medicinskog

nja prenosom znanja i medicinske ekspertize između

formacije o zdravlju pacijenta i pomoći medicinskim radnicima za bolju dijagnostiku.

To se odnosi na praktično sve podatke o bolesnicima od osnovnih ličnih podataka, preko laboratorijskih i dijagnostičkih testova i onih najsloženijih (rendgen, ultrazvuk srca, nalaz koronarne angiografije CT nalaz itd). Sve zajedno može poboljšati kvalitet zdravstvene zaštite pacijenata. Korišćenjem odbrenih zdravstvenih softvera zaštićeni su osetljivi lični podaci o bolesnicima i time se eliminiše trenutno i neprihvatljivo slanje podataka o bolesnicima putem društvenih mreža (viber, whats up, e-mail itd). Korišćenjem ovih podataka lekari u primarnim i sekundarnim medicinskim centrima su dostupni „on line“ svim konsultantima ili mogućim konsultantima iz IKVBV kao tercijarne ustanove, koja bi mogla da doprinese poboljšanju lečenja većine pacijenata, a ne samo onih kojima je potrebna hitna kardiovaskularna intervencija. Telemedicina

ske i moj rad na njemu kao rukovodioca projekta smatram jednim od najvećih profesionalnih uspeha. Projekat povezivanja prekograničnih glavnih bolnica pruža najbolju moguću medicinsku negu svim potencijalnim pacijentima u prekograničnom području, povezivanjem lokalnih regionalnih bolnica s bolnicama IKB Vojvodine i Nacionalne memorijalne bolnice Vukovar. Razlog za pokretanje inicijative pravljenja telemedicinske mreže je vrlo jednostavan. Kardiovaskularne bolesti su vodeći uzrok mortaliteta u Srbiji i zemljama u regionu! Sve aktivnosti na smanjenju ovog problema su otud dobrodošle. Odgovor na ovo pitanje je direktno povezan sa prvim iz ovog teksta, nedostupnost kardiološke ekspertize u svakom regionu Vojvodine.

Telemedicina je deo medicine, sa specifičnostima pružanja usluge na daljinu i ona može prevazići geografske i organizacione prepreke u zdravstvenom sistemu i pomoći mu da bolje funkcioniše. Uvođenje telemedicine u mnoge medicinske specijalnosti i kardiologiju u mnogim regionima širom sveta pokazalo se efikasnim. Za telemedicinu je neophodno da zdravstveni sistemi stvore adekvatnu infrastrukturu. Svedoci smo

osoblja konstantno smanjivao zbog njihove migracije uglavnom u zapadnoevropske zemlje i Severnu Ameriku, radi boljih uslova rada i viših zarada. Jedno od mogućih rešenja u oblastima bez odgovarajućih zdravstvenih ustanova je da se razvije i implementira telemedicinska in-

zdravstvenih ustanova, koje su fizički udaljene“.

Koliko i kako je telemedicina pomogla i pomaže kardiološkim pacijentima?

„Razvijanjem i implementacijom telemedicinske mreže, u udaljenim zdravstvenim

Rodni grad i mesto odakle si potekao se ne zaboravlja

„Smaram apsolutno obaveznim i podrazumevajućim da se rodni grad i mesto odakle si potekao nikada ne zaboravi. To smaram normalnim ljudskim ponašanjem. Ništa posebno. Moje bivše sugrađane i sa poslovne strane sam gledao da potpomognem u sve tri svoje profesionalne aktivnosti, za svojih 25 godina edukacijom, lečenjem i istraživačkim radom. Poslednji profesionalni kontakt sa kolegama iz Opšte bolnice u Vrbasu sam iskoristio da se u regionalnu telemedicinsku mrežu Heart Net uključi i bolnica u Vrbasu i iskoristio sam priliku za skromnu ličnu i donaciju Medicinskog fakulteta u Novom Sadu“, kaže dr Srđanović.

frastruktura, koja bi mogla da poveća kvalitet medicinske dijagnoze i tačnost leče-

centrima možemo brzo, efikasno i blagovremeno dobiti relevantne i neophodne in-

je najbrže rastuća grana medicine i njen ekspanzija se tek očekuje u budućnosti“.

Zbrinuta porodica, dobili kuću na korišćenje

■ Porodici Necić iz Vrbasa kojoj je pre nekoliko meseci izgorela kuća, pomoć su pružili iz opštine Vrbas, iz OŠ "Bratstvo jedinstvo", kao i brojni donataori.

Mnogobrojnoj romskoj porodici Necić iz Vrbasa 13. novembra prošle godine u požaru je izgorela kuća u kojoj je živelo 25 članova porodice, od kojih je 17 dece. Nakon nesreće koja ih je zadesila akciju prikupljanja pomoći za

porodicu prva je pokrenula Osnovna škola "Bratstvo jedinstvo" koju su pohađali ili još uvek pohađaju gotovo svi članovi ove velike porodice. Jedno vreme živeli su u izgoreloj kući bez krova, ali se vrlo brzo u rešavanje proble-

ma uključila opština Vrbas. Opština Vrbas obezbedila je porodici novi smeštaj koji podrazumeva sve neophodne uslove za normalan život. "Porodica je dobila na korišćenje kuću, u kojoj naravno ima struje i vode. Osim toga od opštine su dobili i finansijsku podršku. Imaju mesto prebivališta, mogu da izvade sve neophodne lične dokumente i dodatno ostvare pravo na socijalnu pomoć", rekla je Danijela Ilić, članica Opštinskog veća.

U OŠ "Bratstvo jedinstvo", danima je trajala akcija prikupljanja pomoći za ovu porodicu. Zaposleni, roditelji učenika škole kao i brojni donatori priključili su se akciji, tako da je osim osnovnih

životnih namirnica, gardarobe, posteljine, obezbeđen i ogrev za porodicu. "Deca redovno dolaze u školu, obučena su i zdrava. Imaju sve što im je neophodno, a ukoliko bude trebala pomoć, opet

ćemo pokrenuti akciju. Hvala svim zaposlenima, roditeljima učenika naše škole, kao i svima ostalima koji su se priključili akciji za pomoći porodici Necić", saopštili su iz škole.

Institut za ratarstvo i povrtarstvo - Novi Sad

Savetovanje o najnovijim dostignućima iz poljoprivrede i agrara

■ Naučni radnici Instituta na čelu sa predsednikom UO Instituta prof. dr Dragom Latković i predstvincima ministarstava Republike Srbije i Republike Srpske pozdravili su učesnike 56. Savetovanja, koje se tradicionalno održalo na Zlatiboru u periodu od 31. 01. do 03. 02. 2022.

Ispred Republike Srpske prisutnima su se obratili dr Zoran Maletić pomoćnik ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i direktor Poljoprivrednog Instituta Republike Srpske Banja Luka, prof. dr

Vojislav Trkulja. Savetovanje je svečano otvorio Aleksandar Bogićević, zamenik ministra poljoprivrede, vođoprivrede i šumarstva Republike Srpske i direktor Poljoprivrednog Instituta Republike Srpske Banja Luka, prof. dr

mena na poljoprivredu, saradnja Instituta i nadležnih institucija i poljoprivrednika Republike Srpske, kao i panel diskusije o centrima izvrsnosti biljnih vrsta i međunarodnim projektima u kojima je Institut uzeo učešće, obeležili su ovogodišnje Savetovanje, na kome se okupilo oko 350 učesnika iz Srbije i Republike Srpske, učestvujući aktivno na 26 predavanja, panel diskusijama i na dva otvorena stola. Osim stručnih predavanja iz oblasti biotehnologije, oplemenjivanja, agronomije i herbologije najznačajnijih biljnih vrsta kukuruza, suncokreta, soje, strnih žita, krmnog bilja i dr. ratarskih i povrtarskih kultura, koja su izazvala veliko interesovanje prisutnih, podjednako je pažnja bila usmerena i ka predavanjima sponzora Savetovanja u delu agrotehnike i zaštite bilja. Tradicionalno, Savetovanje agronoma i poljoprivrednika Srbije i Republike Srpske je kao i više puta do sada bilo mesto gde se saznaju nova dostignuća, gde se prate stručka i nauka, najaktuelnija dešavanja u delu poljo-

privrede, klimatskih promena, uticaja suše i noviteta u semenskoj proizvodnji, kvalitetu semena i oplemenjivanju bilja. Poseban akcenat i tematske celine su posvećene razvoju, saradnji i pomoći Instituta, u skladu sa akcionim planom Vlade Srbije, institucijama i poljoprivrednicima.

Povodom završetka Savetovanja prof. dr Dragana Latković, predsednica Upravnog odbora Instituta za ratarstvo i povrtarstvo, instituta od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, izrazila je izuzetno zadovoljstvo organizacijom i realizacijom ovog skupa, sa posebnim naglaskom na izazove

ma Republike Srpske, kako u cilju razvoja zajedničkih hibrida kukuruza, tako i delu obezbeđivanja potrebnog semena i semenske proizvodnje, podsticanju inovacija i transferu znanja u razvoju održivih sistema poljoprivrede u Republici Srbiji i Republici Srpskoj, kao i pružanje podrške mladim poljoprivrednicima u radu i životu na selu.

koje je nametnuto trenutno vreme pandemije. Prof. Latković je istakla je da je Institut za ratarstvo i povrtarstvo, kao institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, uvek od značaja za svoj narod, obezbeđujući dovoljne količine semena i uspešno zadovoljavajući veliku potražnju u Srbiji i Republici Srpskoj.

U vrbaskoj Gimnaziji obeležen Sveti Sava

Svečano i skromno

■ Ove godine Rajko Karišić, umetnički fotograf bio je kum Gimnazije „Žarko Zrenjanin“ iz Vrbasa.

Foto: Rajko R. Karišić

Proslava školske slave Svetog Save prošla je u Gimnaziji „Žarko Zrenjanin“ u Vrbasu skromnije nego prethodnih godina i u prisustvu manjeg broja zaposlenih, učenika i gostiju. Savindan su čestita-

li direktorka Tatjana Kažić i ovogodišnji kum škole, umetnički fotograf Rajko Karišić. „Ovom prilikom sam našoj Gimnaziji, u ime moje porodice Karišić, iz koje je osam članova do sada završilo svo-

je školovanje u Gimnaziji i koji su, potom, svi završili razne fakultete, darovao govornicu od klirita koju, nažalost, naša Gimnazija do sada nije imala u svom inventaru. Radost je bila tim veća što je ona danas imala po prvi put i praktičnu primenu“, rekao je Karišić i dodao da je i školskoj biblioteci donirao 20 vrednih monografija u godini kada biblioteka Gimnazije obeležava 200 godina postojanja, kao i poklon foto reprodukcija Svetog Save, freske koja se nalazi u manastiru Milešava.

Svečanosti obeležavanja školske slave prisustvovao

je i činodejstvovao sveštenik Zdravko Bojović, koji je osveštalo slavski kolač i čestito najveći praznik srpskih prosvetara koji se obeležava

u spomen na prvog srpskog arhiepiskopa Svetog Savu.

A.S.

Foto: Rajko R. Karišić

Savinim stopama po Savinoj zemlji

Javna biblioteka „Danilo Kiš“ i Kulturni centar Vrbasa saopštili su rezultate likovnog i literarnog konkursa na temu „Savinim stopama po Savinoj zemlji“, koji se tradicionalno raspisuje povodom Savindana.

Nagrađeni literarni radovi:

- Nera Popov IV1, OŠ „Branko Radičević“ Ravno Selo
- Andrej Vudraković IV1, OŠ „Branko Radičević“ Ravno Selo
- Dunja Dobrijević IV4, OŠ „Svetozar Miletić“ Vrbas
- Lena Stanaćev VIII2, OŠ „Branko Radičević“ Ravno Selo
- Aleksa Mazur VI3, OŠ „20. oktobar“ Vrbas
- Sana Antonjak V3, OŠ „Svetozar Miletić“ Vrbas
- Natalija Predović I1, Gimnazija „Žarko Zrenjanin“ Vrbas
- Vuk Apostolovski IV2, Gimnazija „Žarko Zrenjanin“ Vrbas
- Tea Todorović IIIa, SMŠ „Kozma i Damjan“ Vrbas

Nagrađeni likovni radovi:

- Milijana Popović, Vrtić „Cvrčak“ Bačko Dobro Polje
- Anja Vukosavljević, Vrtić „Cvrčak“ Bačko Dobro Polje
- Anja Aritonović, Vrtić „Poletarac“ Vrbas
- Elena Mazur I2, OŠ „20. oktobar“ Vrbas
- Đorđe Đorđević IV2, OŠ „Svetozar Miletić“ Vrbas
- Bogdan Minić IV2, OŠ „Svetozar Miletić“ Vrbas
- Elena Marić VII1, OŠ „Branko Radičević“ Ravno Selo
- Kristina Bojko VIII2, OŠ „20. oktobar“ Vrbas
- Ivan Radović VII1, OŠ „Vuk Karadžić“ Bačko Dobro Polje
- Igor Praštalo, Udruženje za pomoć MNRO „Kućica“ Vrbas
- Živan Milić, Udruženje za pomoć MNRO „Kućica“ Vrbas
- Mirjana Dimić, Udruženje za pomoć MNRO „Kućica“ Vrbas

Posebna pohvala Javne biblioteke „Danilo Kiš“ za čin učešća: Jefimija Ninković, Srednja stručna škola Bar, Crna Gora

Nagrađena SSŠ „4.juli“ iz Vrbasa Folder mojih emocija

■ Projekat učenika SSŠ „4.juli“ pod nazivom „Folder mojih emocija“, jedan je od sedam pobedničkih projekata konkursa „Digitalna ekspedicija - Izazov 2021 - 2022“.

Učenici Srednje stručne škole „4.juli“ autori su jednog od sedam pobedničkih projekata na konkursu „Digitalna ekspedicija - Izazov 2021 - 2022“, čiji je cilj bio da podrži i nagradi najbolje ideje za kreiranje digitalnog otvorenog obrazovnog resursa koji će doprineti povećanju nivoa digitalne pismenosti učenika osnovnih i srednjih škola u Republici Srbiji. Konkurs je bio je zajednička inicijativa Fondacije Propulsion Fond, Inicijative „Digitalna Srbija“, Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja (ZUOV) i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja (ZVKOV), i realizovan je u partnerstvu sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) u

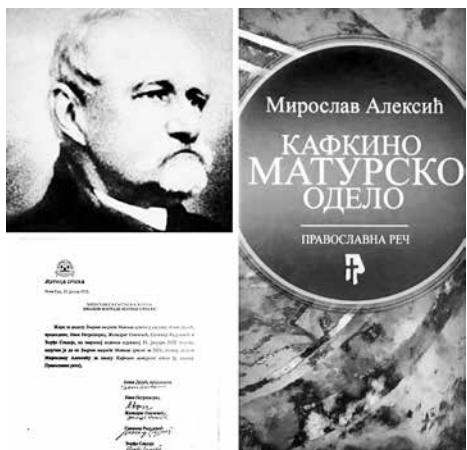
okviru projekta „Inicijativa za novu medijsku i digitalnu pismenost“. Projektni izazov je pred učesnike postavio jasan zadatak: osmislići idejni projekat za kreiranje digitalnog otvorenog obrazovnog resursa (veb-sajt, tekst, video, video-igra, aplikacija za mobilne uređaje i sl.) koji se može koristiti kao pomoćni nastavni materijal u cilju povećanja nivoa digitalne pismenosti učenika, ali i opšte populacije. Trebalo je kreirati digitalni otvoreni obrazovni resurs koji će doprineti povećanju nivoa digitalne pismenosti učenika osnovnih i srednjih škola u Republici Srbiji. Srednja stručna škola „4.juli“ učestvovala je na konkursu sa projektom pod nazivom „Folder mojih emocija“, za koji je nagrađena novčanim iznosom od 141.000 dinara.

Konkurs za 33. Nevenov festival dece pesnika

Nevenov festival dece pesnika u Savinom Selu raspisao je konkurs za učešće na 33. manifestaciji, koja tradicionalno okuplja decu koja pišu pesme ili kratke lirske priče. „Priče i pesme mogu biti napisane i na stranom jeziku ili jeziku nacionalnih manjina, prevedene na srpski jezik. Pravo učešća na konkurs imaju deca osnovnoškolskog uzrasta. Tema je slobodna. Svoje radove umnožiti u četiri primerka i poslati najkasnije do 15. aprila 2022. godine na adresu: Nevenov festival dece pesnika – Savino Selo, Kulturni centar Vrbasa, Maršala Tita 87, 21460 Vrbas. Sve informacije mogu se dobiti na telefon 021.707.566. Nevenov festival dece pesnika postao je značajan međunarodni festival koji na poseban način neguje dečije stvaralaštvo i rad sa darovitim decom. Ove godine će se održati po 33. put u Savinom Selu, tokom maja“, navodi se u tekstu konkursa.

Zmajeva nagrada pesniku Miroslavu Aleksiću

■ Zmajevu nagradu Matrice srpske, najznačajniju pesničku nagradu i najdugovečnije srpsko književno priznanje, koje se dodeljuje od 1953. dobio je pesnik Miroslav Aleksić za zbirku "Kafkino matursko odelo" objavljenu u izdavačkoj kući "Pravoslavna reč".

Odluku je jednoglasno doneo žiri u sastavu Jovan Delić, Ivan Negrišorac, Želidrag Nikčević, Selimir Radulović i Đorđo Sladoje. Predsednik žirija Jovan Delić ukazao je da je prošlu godinu obeležila bogata žetva kada su pesničke knjige u pitanju i da su razmatrali oko 35 pesničkih zbirki među kojima se izdvo-

ila nagradena knjiga. Od 31 pesme koliko ih čini ova nagrađena zbirka Delić je kako je rekao izdvojio dvadeset koje vredi čitati više puta. Za priznanje koje je po rečima prof. Delića "zmaj među svim nagradama", ove godine konkurisalo je 35 pesnika. Pažljivo, u više krugova, razmotrena je kompletan produkcija, a na kraju je žiri bio jedinstven u oceni da "Zmaj" za 2021. godinu ide u ruke Aleksića. Laureatu će priznanje biti uručeno 16. februara na svečanosti povodom 196. rođendana Matrice srpske.

U susret 54. Festivalu poezije mladih u Vrbasu

Raspisan konkurs

Pravo učešća na konkursu imaju pesnici do 27 godina starosti sa ciklusom od 10 neobjavljenih pesama, na srpskom jeziku i jezicima nacionalnih zajednica (sa prevodom na srpski jezik ukoliko je potrebno). Pesme, umnožene u četiri primerka i potpisane šifrom (sa rešenjem šifre u posebnom kovertu), treba dostaviti na adresu: Javna biblioteka "Danilo Kiš" Vrbas, Festival poezije mladih, Maršala Tita 87, 21460 Vrbas. Konkurs traje do 01. aprila 2022. godine. Pesnici čije pesme odabere stručni žiri, učestvovate na 54. Festivalu poezije mladih. Festival će nagraditi najbolje pesnike, a prva nagrada je štampanje knjige. Istovremeno, Festival poezije mladih raspisao je konkurs za najboljeg mlađog slikara Palete mladih, koja će se po 48. put održati u okviru 54. Festivala poezije mladih. Pravo učešća na konkurs imaju svi mlađi slikari do 27 godi-

na starosti. Tema i tehnika rada je po slobodnom izboru, a format rada je štafeljni. Zainteresovani autori treba da pošalju fotografije ciklusa od 10 radova u elektronskoj formi (format .jpg, rezolucija 300dpi), uz osnovne podatke rada (naziv rada, tehnika, format i godina nastanka) kao i kratku biografiju na: paleta-mladih@gmail.com najkasnije do 1. aprila 2022. godine. Selektor Palete mladih će na osnovu radova prispelih elektronskim putem, odabrati dešet najboljih autora čiji će radovi biti izloženi u Galeriji Kulturnog centra Vrbasa na 48. Paleti mladih, koja će se održati krajem maja ove godine u Vrbasu. Organizator će štampati katalog radova, a najboljem autoru će biti dodeljena plaketa i otkupna nagrada. Autori koji budu ušli u uži izbor, svoje originalne radove treba da dostave najkasnije do 1. maja 2022. godine na adresu Galerije KCV.

U LG Kulturnog centra Kula, nova izložba „Vek i po srpske škole glume“

■ Autor izložbe Pavle Lazić.

Nakon premijerne postavke u Jugoslovenskoj kinoteci, od septembra izložba putuje kroz Srbiju. Saša Sailović sa Fakulteta dramskih umetnosti, koji je i upriličio ovu izložbu je svečano otvorio postavku. Tom prilikom Sailović je naveo da mu je izuzetno draga što je baš u Vojvodini, odakle su potekle mnoge znamenite dramske ličnosti, otvorena izložba baš na dan Svetog Save. Prilikom samog otvaranja, direktor Kulturnog centra Kula, Kamenko Bertić, je rekao da je za nas ova izložba izuzetna čast i da kao najjaču poruku postavke vidi važnost istorije školova-

nja naših dramskih umetnika. Pored mnogih drugih goštiju otvaranju su prisustvovali predsednik opštine Dajan Miljanović i predsednik Skupštine opštine Vladimir Đurović.

Savindan-Krsna slava KUD-a "Bard", obeležen koncertom u Srbobranu

„Bajka - uspavana lepotica“

■ Povodom krsne slave KUD-a „Stevan Kaćanski Bard“ u Sportskoj hali u Srbobarnu na radost, ne samo članova KUD-a „Bard“, nego i svih Srbovanaca, 29. januara održan je prvi koncert nakon dve godine.

Osim publike u sportskoj hali koja je bila dupke puna, gosti koncerta, odnosno slave „Barda“ bili su, Aleksandar Sofić, pokrajinski sekretar za regionalni razvoj, međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu, Radivoj Paroški, zamenik sa saradnicima. Sveštenici srbobranskog hrama Svetog Bogojavljenja gospodnjeg osvetlili su slavski kolač, a potom je otac Jovan Kezan, govorio o pesmi koju su pojali prilikom osveštanjia slavskog kolača, a koja je posvećena Svetom Savi i njegovom duhovnom putu pastira i učitelja. „Kao što je njegov otac Stefan Nemanja vodio brigu o materijalnim dobrima svoga naroda, tako je Sveti Sava vodio brigu o

ju ovog tradicionalnog koncerta. Ovakve manifestacije uvek će biti podržane od strane naše lokalne samouprave, jer to je ono što čini naš kulturni identitet i to je nešto po čemu se mi razlikujemo i nešto po čemu smo mi prepoznatljivi“, rekao je Debeljački. Ispred uprave društva govorila je Zoranka Paroški i čestitala slavu svim članovima i zahvalila se svima, posebno opštini. „Mnogo truda i rada je uloženo u pripremu ovog koncerta, ali volja, energija, ljubav prema pesmi i igri je pobedila“. Nakon izvanrednog nastupa dece, KUD „Bard“ je pripremio nešto posebno, pesmu i koreografiju pod nazivom „Bajka-uspavana lepotica“.

Kvalitet vode u Vrbasu se redovno kontroliše

Zadovoljavajući kvalitet

■ Građani zabrinuti za veliku količinu kamenca u vodi, koja smanjuje prečnik i ubrzava propadanje cevi.

Povodom kvaliteta pijače vode u Vrbasu, na inicijativu Ekološkog pokreta Vrbas u JKP "Komunalac" održan je sastanak. "Povod za razgovor bila je zabrinutost građana za veliku količinu kamenca u vodi koja smanjuje prečnik i ubrzava propadanje cevi, uzrokuje česte zamene grejača u bojlerima i svaki put otkriva naslage ovog čvrstog materijala izdvojenog visokom temperaturom, što kod njih izaziva bojazan o postojanju rizika po zdravlje. Stoga veliki broj građana pribegava kupovini flaširane vode, kako za piće, tako i za kuhanje ili ugrađivanju posebnih filtera za vodu, znatno opterećujući svoj kućni budžet za stavku koju već plaćaju komunalnom preduzeću. Me-

đutim, mnogi građani nemaju tu mogućnost. Koriste to što im dode kroz cevi" saopštili su iz EPV. U vrbaškom JKP "Komunalac" istakli su da se kvalitet vode re-

dovno kontroliše u skladu sa Pravilnikom o higijenskoj is-

pravnosti vode za piće, uzorkuje se i analizira u Institutu za javno zdravlje Novi Sad, a određeni parametri svakodnevno u internoj laboratoriji, te da po tim izveštajima voda u Vrbasu ima zadovoljavajući kvalitet. "U 'Komunalcu' su rekli da je razlika vode na vodozahvatu i u domaćinstvima samo u prisustvu sredstva za dezinfekciju (hlora) u zakonski dozvoljenoj meri. Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće tvrdoča vode nije uvršćena u parametre analize, predpostavljamo zbog stava da ona ne utiče na zdravlje ljudi. Međutim, na kamenac se lako hvataju bakterije, pa nismo baš sigurni koliko ih hlora kvalitetno može ukloniti, a pri tome da on sam ne postane zdravstvena pretinja. Čuli smo i da je trenutno pijača voda najkontrolisaniji proizvod u ljudskoj ishrani, uz konstantnu kontrolu ovlašćenih Institut za javno zdravlje i nadzor republičke sanitarno inspekcije", naveli su iz EPV.

Inače, ovom sastanku su prisustvovali Tijana Aleksić, zamenica predsednika opštine, Igor Škundrić, direktor preduzeća i Miroslav Fejsa, šef RJ Vodovod.

Vozilo za Mali Iđoš

■ Od 25 nabavljenih vozila, jedno vozilo za odnošenje otpada pripalo je opštini Mali Iđoš.

U poslednjim danima 2020. godine Vlada Srbije je donela odluku da grad Subotica sproveđe nabavku prevoznih sredstava, u svoje ime i za svoj račun, za koju su sredstva obezbeđena u iznosu od 319.3 miliona dinara. Nabavljeno je ukupno 25 novih vozila, od kojih 5 ostaje u Subotici.

Nabavka se odnosila za opštine Senta, Kanjiža, Bačka Topola, Mali Iđoš, Novi Kneževac i Čoka, u cilju realizacije Projekta „Izgradnja Regionalnog sistema upravljanja otpadom za Grad Suboticu i opštine Senta, Kanjiža, Bačka Topola, Mali Iđoš, Novi Kneževac i Čoka“.

Najviše vozila dobila je Bačka Topola - 4 smećara i jedan

autopodizač, Senta je dobila dva smećarca i autopodizač kontejnera, dok su Čoka, Novi Kneževac, Mali Iđoš i Kanjiža dobili po jedan smećarac i autopodizač.

Regionalni sistem za upravljanje otpadom za grad Suboticu i opštine Senta, Kanjiža, Bačka Topola, Mali Iđoš, Novi Kneževac nastao je kao odgovor na sve veće količine generisanog otpada i potrebe za usklajivanjem sa nacionalnim i evropskim standardima u ovoj oblasti. U Subotičkom regionu živi oko 260.000 stanovnika. Procenjeno je da svako domaćinstvo (prosečno domaćinstvo ima 2,76 članova u Vojvodini) godišnje proizvede 1.000 kg otpada.

Turiji promovisali 38. Kobasicijadu u Somboru

Kobasicijada u Turiji će se održati od 25. do 27. februara

■ Tri dana poslednjeg vikenda u februaru i ove godine u Turiji su rezervisana za jednu od najvećih gastronomičkih manifestacija u Srbiji.

Kobasicica duga 2.038 metara biće ponuđena gostima koji dođu u Turiju da se počaste i osete gostoljubivost Turija po kojoj su postali poznati

širom sveta i zaslужeno za Kobasicijadu dobili epitet "Najbolje iz Vojvodine". „Očekujemo da će ove godine sve biti onako kako treba. Pri-

premamo sve da na najbolji način dočekamo goste i da našu dugačku kobasicu napravimo za metar dužu od lane, tako da će biti dugačka dva kilometra i 38 metara. Još jednom planiramo da oborimo sopstveni rekord", rekao je za sajt srbo-bran.net, Željko Popić, sekretar Udruženja Kobasicijada iz Turije. Dodajući da se osim velikog broja učesnika, prema i bogat kulturno-zabavni program. „Pripremamo veliko muzičko iznenadenje, još uvek ne mogu da otkrijem o kome se radi ali

ako sve bude kako treba mislim da ćemo ove godine i u tom smislu, poslednje nedelje u februaru, biti hit destinacija", dodaje Popić uz opaku da su pripreme već uveliko počele, a prva ovogodišnja

promocija Kobasicijade bila je u Somboru. Turinski specijaliteti, sveže i sušene kobasicice su 4. februara bile dostupne Somborcima za degustaciju i za kupovinu.

Izložba u Dvorcu Petrovića

“Fluksni identitet”

■ Izložba je organizovana u produkciji VISART - Asocijacija za vizuelnu umjetnost i kulturu, uz podršku Ambasade Kanade i Centrom savremene umjetnosti Crne Gore kao partnerom.

Na izložbi Fluksni identitet učestvuju umjetnici iz Kanade: Boja Vasić, Coco Guzman, Milutin Gubash, Sadko Hadžihasanovic, Sandra

mene umjetnosti Crne Gore i Svetlana Mladenov, istoričarka umjetnosti i kustoškinja izložbe Fluksni identitet. “Posljednjih godina pojma

Brewster, Stuart Reid, Two Gullivers (Besnik i Flutura Haxhillari) i Vesna Perunovich kao i umjetnici iz Crne Gore: Ivana Radovanović, Jelena Tomašević, Nenad Šoškić, Vesko Gagović. Na otvaranju izložbe, obratio se Nj. E. Džajl Norman, ambasador Kanade akreditovan za Crnu Goru, Jelena Božović, poslovna direktorka Centra savre-

niteta se nalazi u središtu pažnje mnogih naučnih rasprava i tekstova najčešće iz oblasti filozofske i psihološko-psihijatrijske misli. Takođe on je i u fokusu istraživanja mnogih umjetničkih projekata, te brojne i različite teme koje su u vezi sa njim postaju predmet umjetničke percepcije. Projekat Fluksni identitet bavi

se problemima identiteta, pitanjima njegove nestabilnosti, mogućnosti sažimanja u sebe različitih društvenih uticaja i spremnosti na promjene. Pitanje identiteta je pitanje same čovjekove suštine. Ono je njegova veza sa prošlošću, sadašnjosti i sa predviđanjem budućnosti. Zbog svoje važnosti, tema identiteta našla se u središtu umjetničkih istraživanja umjetnika okupljenih na izložbi Fluksni identitet. Svoje umjetničke koncepte oni razvijaju krećući se kroz prošireno polje umjetnosti, ugrađujući u njega svoj lični diskurs, iskustvenu vizuru, različite umjetničke postupke i procese. Njihova umjetnička praksa se realizuje kroz prostorne, multimedijalne i interaktivne instalacije, crtež, performans, video, fotografiju i digitalnu umjetnost”, zapisala je kustoskinja izložbe Svetlana Mladenov.

Hazajöttünk, itthon vagyunk!

■ Rögzítésre került az új sorozat első része

Elő műsorfelvételezést tartott az Újvidéki Rádió a szenttamási Népkönyvtárban. Grajlah Emma, a hétfői Délelőtti mozaik műsor szerkesztője elmondta, a Hazajöttünk, itthon vagyunk című, havonta jelentkező új sorozat keretében ellátogatnak egy-egy vajdasági településre, ahol találkozhatnak a helybéli és az onnan elszármazottak.

Ezt a műsort túlnyomórészt idősebbek hallgatják, de nem csak nekik szóló témaikkal jelentkeznek, hanem igyekeznek több korosztályt is megcélozni:

– A műsor általában úgy áll össze, hogy járom a terepet, és az emberekkel az időszerű témakról beszélgetek.

Újdonságként az jutott az eszembe, hogy jó lenne körbejárni egy-egy települést, ahol összehoznánk a település lakót az onnan elszármazottakkal. Elbeszélgettünk

az ötletről Gusztóny András főszervezővel, aki rábólíttott, és mivel jómagam szenttamási születésű vagyok, azt ajánlotta, hogy talán kezdjük itt az egészet.

Valóban könnyebb megtörni a jeget ott, ahol már ismernek, így a helyiek mellett főleg az Újvidéken és Szabadkán élő szenttamásiakat kértem fel, hogy vegyenek részt az első adás rögzítésén – sorolta a szerkesztő.

Szavai szerint részben közéleti személyekről, részben pedig olyan emberekéről van szó, akik valamilyen nyomat hagyta az itteni közösségi életében.

– Nemcsak az emberek életére vagyunk kíváncsiak, hanem arra, hogy milyen szálak kötik öket a szülőhegyükhez, milyen emlékeik vannak stb.

A fő cél az, hogy összehozzuk a vendégeket a közösséggel. Arra asszociáltam, hogy

például milyen jó, amikor sok év után egy-egy érettségi találkozón az emberek újból találkoznak, és biztos vagyok abban, hogy a közönség so-raiban most is vannak olyan emberek, akik örülnek, amikor újból beszélhetnek egy rég nem látott ismerőssel.

A másik dolog ami motivált az, hogy több alkalommal is a műsor után felhívnak a hallgatók, hogy ismerik a műsorban megszólaltatott személyt, és szeretnék felvenni vele a kapcsolatot, mert pár évtizede nem tudnak semmit az illetőről.

Ilyenkor nagy örömet jelent számomra, hogy az embereket újból összekapcsolhatom. Szeretném rámutatni továbbá arra, hogy mindenhol jó: ott is, ahol maradt az ember – tehát nem ment el, és ott is, ahol anno idegenként kezdte/folytatta az életét – fogalmazott Grajlah Emma.

P. L.

Лютій - місяць благодійства

Благодійство є поривом, що заохочує та просвітлює та, як кажуть, краще подати ніж отримувати. Допомогти потребуючим є благодійна справа і корисним є для того, хто отримує, так і для того, хто подає. Із Святої Євангелія коментується притча про допомогу так: Самарянин не питав, не розміркував, він просто допоміг людині, яка потребувала допомоги. Саме його допомоги, а не чиєсь іншої; не шукав когось, хто міг би це за нього зробити; не вдавав, що дуже зайнятий, не вигадував ще щось інше до чого вдається більшість з нас, коли доводиться полішити звичну зону комфорту, щоб допомогти близньому.

У Кулі тобто Парафії Св. Йосафата розпочала вже традиційна акція допомоги близньому своєму під назвою Любов нас обгріває та Дарування любові. Мета акції є зібрання продуктів харчування потребуючим, кому це вкрай допоможе подолати кожноденні

Василь Дацишин

Членіци „Байки“ отримали першу часць проекту „Креируйме культурни образци“

Здружене женох Байка зоз Руского Керестура, 29. януара, у Майсторским доме отримало першу од трох часцю проекту под назву Креируйме культурни образци.

Окрем членіцох Байки, у реалізації проекту присутвала координаторка проекту Зорица Ачански зоз Кули, психолог Ярослава Еделінски, як и численни нащывительки.

У першай часцы, психолог Ярослава Еделінски отримала преподаване о способах очуваня ментальнаго здравя, а потым ше фор-

мовало групи за предвидзени роботні тканя, гекланя и мальованя на склу.

Як членіци Здружения Байка на тот завод визначели, приемно були нєсподзивани зоз заинтересованосцу женох, окреме младих, же би участвовали у роботньюх, а з тей нагоди поволали и других заинтересованих хтори ше жадаю приключиц, понеже проект будзе тирвац ище два дні.

Место и час реализациј другой и трецей фази проекту буду благочасово обявени.

Рутенпрес

Besplatne kontrole nivoa šećera u krvi

„Plavi krug“ od pomoći zdravstvenim radnicima

■ Društvo za borbu protiv šećerne bolesti „Plavi krug“ iz Srbobrana organizovalo je u drugoj polovini januara prvu ovogodišnju akciju preventivnih besplatnih pregleda nivoa šećera u krvi i krvnog pritiska.

Građani su svakoga dana imali priliku da u prostorijama Apoteke Doma zdravlja „Dr Đorđe Bastić“ poslušaju saveta kako da na najbolji način smanje rizike i moguć-

su na do sada organizovane. Da bi stekli što bolju sliku o stanju zdravlja, ponudili smo da sve teško pokretne dijabetičare, ali i druge građane, obiđemo u njih-

društvo planira niz novih akcija za naredni period, koje su se pokazale kao veoma važne u ranom otkrivanju promena u vrednosti šećera u krvi. „Za njihovo sprovođenje biće potrebna snažnija podrška lokalne samouprave i verujem da ona neće izostati, jer su u fokusu tih akcija upravo građani opštine Srbobran“, rekao je dr Gazepov i ocenio da akcija ima za cilj da bude od pomoći i medicinskim radnicima u Domu zdravlja, koji se svakodnevno bore sa pandemijom. „Moramo sve učiniti da zaustavimo pandemiju; jedan dom zdravlja ili bolnica ne mogu normalno funkcionisati kada imaju na stotine obolelih od COVID 19. Jeste varijanta omikron blaža, ali nije blaža za stare i bolesne. Apelujem da se ljudi vakcinišu i da se pridržavaju propisanih mera zaštite“, poručio je dr Gazepov.

nosti za obolenje od dijabetesa, kako da se hrane i koliko fizički da budu aktivni, te da izmene dva bitna parametra zdravstvenog stanja svakog pojedinca - nivo šećera u krvi i krvni pritisak. Uz Apoteku, iste usluge bile su ponuđene u prostorijama „Plavog kruga“. „Ova akcija imala je jednu specifičnost u odno-

vim kućama, pregledamo ih i razgovaramo sa njima. Ovo je važno zbog činjenice da epidemiološka situacija izaziva otežan pristup zdravstvenim ustanovama i hronični bolesnici imaju manje prilika da se redovno kontrolišu i leče“, rekao je dr Ilija Gazepov, aktivista „Plavog kruga“. On je istakao da

Svetski dan borbe protiv raka

■ Svetska zdravstvena organizacija i Međunarodno udruženje za borbu protiv raka već tradicionalno obeležavaju Svetski dan borbe protiv raka svakog 4. februara.

Kampanja je pokrenuta sa ciljem da se jasno ukaže na novonastale, aktuelne i globalne probleme koji opterećuju sve učesnike u procesu prevencije, dijagnostike i lečenja malignih bolesti. Pandemija COVID-19 odrazila se na vrlo sličan način u celom svetu na kompletan sistem zdravstvenih usluga usmerenih ka ranom otkrivanju i adekvatnom lečenju malignih bolesti.

Zapaženo je da je u brojnim zemljama došlo do manjih ili većih poremećaja u radu ovih medicinskih službi, što se odrazilo na sprovodenje programa ranog otkrivanja, kao i dodatno usložnjavanje procesa lečenja i pružanja nega pacijentima. Uticaj koji će pandemija COVID-19

imati na dijagnostiku i mortalitet od raka, osećaće se, prema procenama stručnjaka, i u godinama koje dolaze. Sto-

polju sprečavanja nastanka malignih bolesti veoma su raznorodne, i predstavljaju ključni javno zdravstveni pristup u procesu kontrole malignih bolesti. Procene govore da se čak 40% malignih bolesti može izbeguti primenom intervencija u životnom stilu: prestankom pušenja, ograničenim konzumiranjem alkohola, izbegavanjem suvišnog izlaganja suncu, zadržavanjem pro-

sečne težine konzumiranjem zdrave hrane, vežbanjem, kao i zaštitom od infekcija koje se mogu razviti u rak.

Ukoliko do bolesti ipak dođe, njen je ishod moguće poboljšati ranim otkrivanjem, adekvatnim lečenjem i rehabilitacijom uz odgovarajuće palijativno zbrinjavanje.

ga, važnost pružanja dodatne podrške pacijentima i zdravstvenim radnicima, kao i aktivni rad na ojačavanju celokupnog sistema zdravstvene zaštite imaće presudan značaj za očuvanje i unapređenje kvaliteta života pacijenata. Šta možemo da učinimo? Preventivne aktivnosti na

Nedelja borbe protiv karcinoma grlića materice

Redovni pregledi najbolji vid borbe

■ Slogan ovogodišnje kampanje u Nedelji borbe protiv karcinoma grlića materice je narodna izreka „Bolje spričiti nego lečiti“, izabran s namerom da se pošalje jasna poruka da se redovnim kontrolama opaka bolest može prevenirati, lečiti i izlečiti.

Akcija preventivnih pregleda tokom Nedelje borbe protiv karcinoma materice održava se na inicijativu Saveza za rodnu ravnopravnost. „Pre tri godine pripremali smo se za ulazak u Nacionalni skrining program, ali je pandemija sve prekinula. Nadam da će bolja epidemiološka situacija već u ovoj godini omogućiti da se plan realizuje.

Dobro je da se broj karcinoma smanji, imamo prekancerozne promene koje se utvrde Papa testom i do datnom kolposkopijom, ali se to sve reši odgovarajućim intervencijama. Zato mogu reći da je u Srbobrnu mnogo bolja situacija nego u prethodnim godinama. Žene su bolje informisane, a naše insistiranje na

redovnim pregledima urođilo je plodom. Nismo već neko vreme imali karcinome“, kaže dr Snežana Erceg, ginekolog akušer u DZ „Dr Đorđe Bastić“ u Srbobrnu. U skrining program uključen je mnogo veći broj žena, a ciljna grupa su žene starosti od 25 do 64 godine.

„Ženama koje dođu na pregled predlažemo i Papapanikolau test, ali je problem što se on plaća. Upravo taj finansijski momenat bude razlog zbog kog žene ne dolaze redovno“, ističe dr Erceg. Iako se ovaj karcinom nekada povezivao sa ženama od 30 do 50 godina, nacionalni skrining je te godine pomerio u oba pravca, a sada je došlo do do datnog pomeranja u pravcu mlađe populacije.

Akcija dobrovoljnog davanja krvi

AKCIJA DOBROVOLJNOG DAVANJA u saradnji Crvenog krsta Vrbas sa mobilnom ekipom Zavoda za transfuziju krvi Vojvodine.

14. 02. ponedeljak, KUCURA,
Osnovna škola „Bratstvo-jedinstvo“, od 13 – 14 časova

SAVINO SELO,
Mesna zajednica, od 14.30 – 15.30 časova

21. 02. ponedeljak,
Crveni krst Vrbas (termin će biti naknadno objavljen)

IN Memoriam

Rafail Ruskovski

(Preminuo 31. januara 2022. godine)

Rafail Ruskovski iz Kucure, obavljao je funkciju predsednika opštine Vrbas u periodu od 2000. do 2003. godine.

Rođen je 16. marta 1961. godine u Kucuri, a preminuo je u 61. godini života. Osnovnu školu završio je u Kucuri, potom Gimnaziju „Žarko Zrenjanin“ u Vrbasu, a diplomirao je na Pravnom fakultetu u Novom Sadu 1987. godine.

Radio je kao novinar u Radio televiziji Novi Sad od 1985. do 1993. godine. Rafail Ruskovski 1993. godine je izabran za narodnog poslanika u Narodnoj Skupštini Republike Srbije. Bio je dugogodišnji član, kao i odbornik Demokratske stranke u Skupštini opštine Vrbas.

Za predsednika Skupštine opštine Vrbas je izabran na izborima 2000. godine i na toj funkciji ostao do 2003. godine. Rafail Ruskovski bio je poslanik u Skupštini AP Vojvodine, a nakon 2003. godine obavljao je funkciju pokrajinskog sekretara za informisanje. Bio je i prvi predsednik Nacionalnog saveta Rusina od 2002. do 2004. godine.

Na prodaju ili izdavanje

KOMPLETNA stomatološka ordinacija

Maršala Tita 95/b (ulaz do Suda)

Telefon: 060 414 1164

Zvati radnim danima posle 16 h i vikendom

Pčelarstvo Novković - Poljoprivredno gazdinstvo
Petar Novković -Vrbas

Prirodni vrcani med

- bagremov
- livadski

Telefoni: 064/37 33 605; 064/16 57 959

AD „CENTRAL“ VRBAS

**PRODAJE UPRAVNU ZGRADU
POVRŠINE 182 m²
u ulici Maršala Tita 15, Vrbas**

AD „Central“ Vrbas

**IZDAJE LOKAL U CENTRU GRADA
Bivši Aperitiv bar**

Lokal je u sklopu hotela Bačka, M Tita 92**Hotel „Bačka“ u Vrbasu traži radnike na poslovima:**

**KONOVAR, KUVAR
POMOĆNI KUVAR
Doći lično**

AD „CENTRAL“ VRBAS

**Prodaje objekat površine 369 m²
ulica Kozaračka 2, Vrbas**

HOTEL „BAČKA“ VRBAS IZDAJE LOKAL U CENTRU GRADA

**BIVŠI KAIRO, ulica M. Tita 67
ZA SVE INFORMACIJE DOĆI LIČNO**

**AD „CENTRAL“ VRBAS
IZDAJE LOKAL
Trg Moše Pijade, Vrbas
ZA SVE INFORMACIJE DOĆI LIČNO**

BAČKA PRESS

061 319 3365, 062 317 441

Piše: Strahinja Perović, trener i fizioterapeut
Whey protein da ili ne?

Kod vežbača početnika whey protein nije neophodan jer potreba za proteinima je mnogo manja, nego kod nekog naprednog vežbača koji vežba dugi niz godina.

Whey protein je takozvani brz protein, brzo se absorbuje, i zbog toga akrivira insulin kao i proste ugljene hidrate u neznatno manjoj količini. Kvalitet whey proteina zavisi od proizvodjača do proizvodjača, a najbitnija stavka je deklaracija koja se odnosi na sastav aminokiselina i odnos proteina, masti i ugljenih hidrata u samom whey proteinu.

Vežbačima početnicima i deci ne bih preporučio. Nema potrebe jer potreba za proteinima osobi koja ima niži procenat mišićne mase nije ista kao kod mišićave osobe. Whey protein služi kao dopuna proteina koje ne možemo da unesemo prirodnom

ishranom. Ono na čemu treba da se zasniva unos proteinu su namirnice životinjskog porekla jer poseduju kompletan lanac aminokiselina koje su odgovorne za oporavak i rast mišića. To su jaja, jutnina, piletina, čuretina, riba, sir....

Sinteza proteina se povećava težinskim treningom kada potrebe za proteinima bivaju povećane. Sve dok se蛋白 mogu konzumirati kroz prirodnu ishranu whey protein nije neophodan. Kada i ako bude postojala potreba 50 g je gornja granica po konzumaciji, 20 - 35g se obično konzumira. Koristi se uglavnom 45 minuta posle treninga sa nekim prostim ugljenim hidratima kako bi organizam uveli u anabolitičko stanje.

Pirinač, griz i kornfleks sa mlekom su najbolje opcije sa whey proteinom posle treninga.

CFK Drago Jovović

Panonska 2, 21460 Vrbas

www.cfkvrbas.com

ŽKK "Srbobran"

Pobeda na svom terenu

Posle 14. takmičarskih kola u Drugoj ženskoj košarkaškoj ligi Srbije, igračice ŽKK „Srbobran“ došle su u poziciju da na svom terenu zabeleže pobedu i tako obraduju najvernije navijače, kojih je na meču održanom krajem januara bilo gotovo dve stotine.

Ipak nepričekana u domaćoj ekipi bila je Jelena Čuraković koja je zabeležila ubedljiv double-double učinak, 29 poena i 16 skokova, sa indeksom korisnosti od velikih 34, a pogodila je i 2 trojke iz 3 pokušaja.

Druga najkorisnija bila je upravo Milia Ćeran sa 12 poena i jednom trojkom, Sanja Dunderski upisala se sa 10 poena, Tisa je ubacila 8 uz jednak broj skokova, Andela

Ružin i Aleksandra Janković zabeležile su svaka po 5 poena i jednu trojku, Larisa Vi-

canje. Možda utakmica nije bila vrhunski reprezent mogućnosti srbobranskih seni-

jatov 4 poena, Mirjana Zorić, Livija Guljaš i Mila Ivetić po 2 poena, dok je Jelena Čurčić pogodila jedno slobodno ba-

orki, ali je sigurno bila najbolje izdanje u ovoj sezoni, što je možda najava za ostatak takmičenja.

Uspeh atletičara "Hajduka"

Kostić prvak Srbije

Na prvenstvu Srbije u atletici za starije pionire, atletičar ekipe "Hajduk Maraton tim" iz Kule, Sergej Kostić, osvojio je prvo mesto u disciplini 2000 metara. Kostić je u cilju ušao sa rezultatom 6:10:67, što je za dve sekunde bolje od njegovog dosadašnjeg ličnog rekorda. Ovaj rezultat je još vredniji kada se ima u vidu da je samo par dana ranije Kostić zauzeo treće mesto na Otvorenom prvenstvu Beograda u disciplini 800 metara. Ovo je samo nastavak uspešne i pobedničke serije atletičara "Hajduka" i neosporan dokaz da je atletika u kulskoj opštini u nezadrživoj ofanzivi, prenosi portal Naše mesto.

SOBE

JEDNOKREVETNE, DVOKREVETNE,
SOBE SA FRANCUSKIM LEŽAJEM,
APARTMANI...

SALE

KAPACITETA
30, 100, 200 / 400 MESTA

SALONI

ZA SEMINARE, SASTANKE,
BANKETE, PREZENTACIJE...

HOTELSKA USLUGA NA BAZI
PANSIONA, POLUPANSIONA,
NOĆENJE SA DORUČKOM
I DNEVNIM ODMOROM

AD "Central", Hotel Bačka
Maršala Tita 92, 21460 Vrbas
hotelbacka@sbb.rs
021 707 376, 021 707 900

RECEPCIJA:
+381 64 882 21 80

- JELA PO PORUDŽBINI
- A LA CARTE
- SPECIJALITETI
- MENI RUČKOVI
- DOSTAVA

ZA PORUDŽBINE, DOSTAVU
I REZERVACIJE RESTORANA POZOVITE

+381 64 882 21 81

www.hotelbacka.rs

Hotel "Bačka"

PORTO
TRAVEL

WWW.PORTOTRAVEL.RS
Blok Save Kovačevića 14, Vrbas
Tel. 021.700.223
060.1331.366
(Preko puta ulaza u Hotel Bačku)

Центар
за физичку
културу
"Драго Јововић"
Врбас

www.cfkvrbas.com
т. (+381) 21 706 233
ф. (+381) 21 706 693
Панонска 2, 21460 Врбас

ФИРМА ОД
ПОВЕРЕЊА
2018

papović
Poliklinika

dr Ružica Papović spec. med. mikrobiologije
21460 Vrbas, Njegoševa 2

papoviclab@gmail.com

Tel: 021 703 444

mob: 064 195 47 49 mob: 063 567 826

Radno vreme: svakog radnog dana od 7 do 19 časova
subotom od 7 do 13 časova

025 730 487
064 187 32 27

cmykcrvenka@gmail.com

NALEPNICE BROŠURE VIZIT KARTE FLAJERI PAPIRNE KESЕ
PODMETAČI ZA ČAŠE KNJIGЕ KOVERTE POZIVNICE FASCIKLЕ HEMIJSKE
UPALJACI BLOKOVSKA ROBA KALENDARI MEMORANDUMI ROKOVNICI NOVINE
KATALOZI KOMERCIJALNA AMBALAŽA PLAKATI ČESTITKE PAPIRNE KOCKE